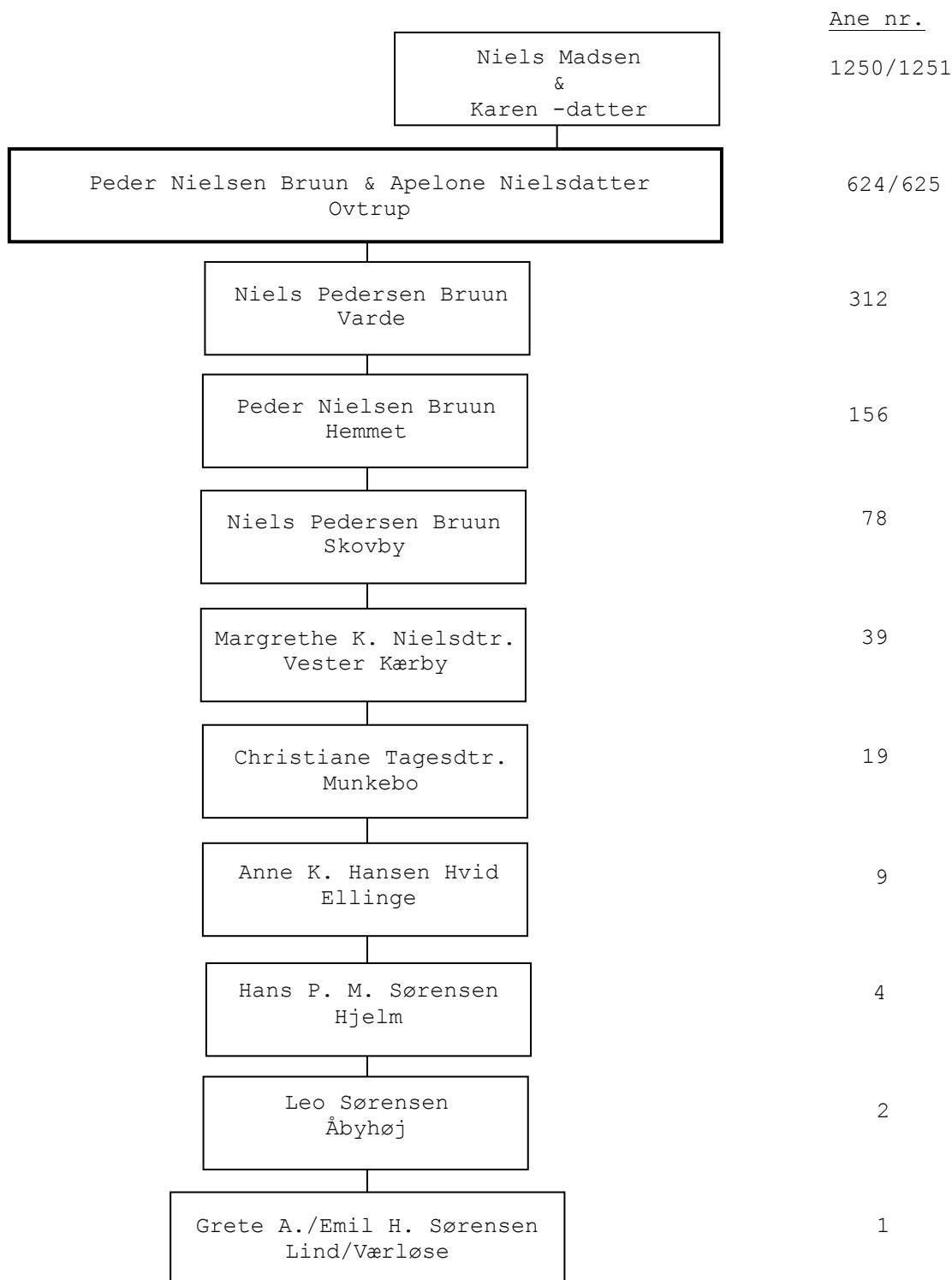
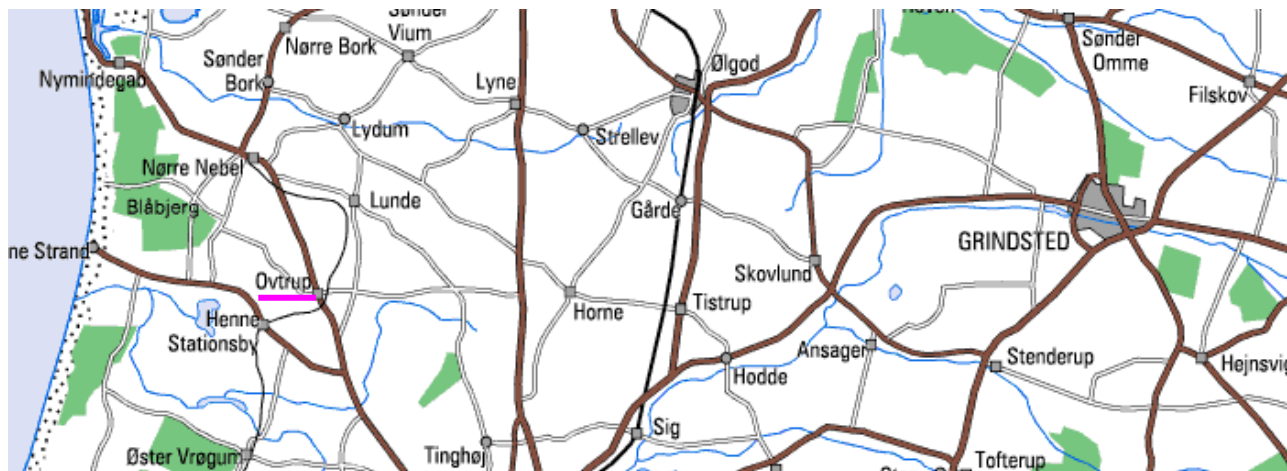

<u>Indholdsfortegnelse</u>	<u>Side</u>
Kort overblik	2
Tidsbillede	3
Peder N. Bruun og Apelone Nielsdatter indtil ca. 1663	3
Peder N. Bruun og Apelone Nielsdatter ca. 1663-ca. 1700	4
Oversigt over kildemateriale	10
Kildemateriale	12

PEDER NIELSEN BRUUN & APELONE NIELSDATTER

Peder Nielsen Bruun er formentlig født i tidsrummet 1620 - 1640.

Apelone Nielsdatter er født i Torbøl i Ovtrup sogn som datter af gårdmand Niels Madsen og Karen N.N.. Ca. 1652 blev hun gift med boelsmand Niels Christensen Bruun i Torbøl, med hvem hun fik en datter.

Han døde ca. 1661.

Peder Nielsen Bruun og Apelone Nielsdatter. blev gift ca. 1663.

De fik mindst 2 børn, begge født i Ovtrup i Ovtrup sogn.

Peder Nielsen Bruun døde formentlig i tidsrummet 1692 - 1700.

Tidsbillede

Peder Nielsen Bruun og Apelone Nielsdatter har levet under de danske konger Christian IV, Frederik III og Christian V.

Under alle disse 3 konger udkæmpedes krige med svenskerne,

- under Christian IV Torstenssonkrigen fra 1643 til 1645,
- under Frederik III Karl Gustav-krigen fra 1657 til 1660,
- under Christian V Den skånske Krig fra 1675 til 1679.

Blandt de personer, der hører tiden til, er Christian IV og Kirsten Munk's datter Eleonora Christine, født i 1621, gift med Corfitz Ulfeldt 1636, og fange i Blåtårn fra 1663 til 1685.

Blandt de begivenheder, der hører tiden til, er Roskilde-freden, der blev sluttet med svenskerne i februar 1658, og hvor Danmark afgav blandt andet Skåne, Halland og Blekinge til svenskerne.

Blandt de helte, der hører tiden til, er admiralen Niels Juel, der efter sine søværts bedrifter i 1676 og 1677 blev både ridder af Dannebrog og Elefanten samt friherre (baron). For sine "bytte"-penge købte han kronens jordegods på Tåsinge og grundlagde et baroni.

Peder Nielsen Bruun og Apelone Nielsdatter indtil ca. 1663.

Ovtrup kirke, hvis skytshelgen er Sankt Bartholomæus

Kirkebøgerne for Ovtrup sogn er først bevaret fra 1769. Peder Nielsen Bruun's familieforhold er det derfor ikke lykkedes at klarlægge.

Apelone Nielsdatter er formentlig vokset op hos sine forældre i Torbøl.

I 1651 eller 1652 bliver hun gift med enkemanden Niels Christensen Bruun, der er boelsmand på gård nr. IV i Torbøl, et bol (mindre gård) som præsten i Ovtrup fra gammel tid havde som mensalgods (præstegods).

Niels Christensen Bruun's første ægteskab var blevet indgået omkring 1620 med bolets daværende fæster Christen Jensen (Bruun)'s datter Tyrre.

Efter ca. 30 års ægteskab var Tyrre Christensdatter død i begyndelsen af 1651. Skifteregistreringen fandt sted lørdag den 1. marts 1651 på gården i Torbøl. Her blev "alle Niels Christensen's god og gods, creter saavel som indgiæld og udgiæld" registreret.

Af kreaturer nævner registreringen 2 heste, 3 køer, 5 får og 5 lam. Boets samlede værdi opgøres til 283 slettedaler.

Formentlig i 1652 får Niels Christensen Bruun og hans 2. hustru Apelone Nielsdatter en datter, som får navnet Bergete/Berget/Berte (Birgit/Birte).

Niels Christensen Bruun dør omkring 1661. Samme år omtales "Abelone Nielsdatter's" udsæd som værende $\frac{1}{2}$ tønne rug og 2 skæpper byg.

Gård nr. IV overtages et par år efter af Eske Christensen.

Peder Nielsen Bruun og Apelone Nielsdatter ca. 1663 til ca. 1700.

Peder Nielsen Bruun nævnes i 1662 som værende fæster på gård nr. V (senere matrikel nr. 2) i Ovtrup.

Denne gård lå nordligst i den gamle Ovtrup by og har formentlig fra engang i den katolske tid hørt under kirken. På et tidspunkt i den katolske tid er den blevet delt mellem Ovtrup kirke, Ovtrup-præsten og Ribe-bispen. Senere, sikkert i forbindelse med reformationen i 1536, er bispens del overgået til kronen og blevet en del af Riberhus len.

Gårdens hartkorn var i 1661 på 2 tønder og 4 skæpper.

Ovtrup bys samlede hartkorn var på dette tidspunkt på ca. 19 tønder, mens det samlede dyrkede areal var på ca. 136 tønder land. Af landgilden fik Riberhus 1 svin, præsten 5 skæpper byg, Ovtrup kirke $\frac{1}{2}$ ørte (5 skp.) rug og $\frac{1}{2}$ ørte (6 skp.) byg.

Gårdens jord var sammensat af jordlodder i de 8 tægter, som Ovtrup bys jorder på det tidspunkt var inddelt i:

1. Oven Bys tægt bestående af 61 agre. Her dyrkedes 1. år byg, 2. og 3. år rug, hvorefter jorden hvilte i 4 år,
2. Mark tægt, bestående af 27 agre, der dyrkedes som Oven Bys tægt,
3. Ulvs tægt, bestående af 29 agre, der dyrkedes som Oven Bys tægt
4. Tohøj tægt, bestående af 36 agre. Her dyrkedes 1. år byg, 2. år rug, 3. år havre, hvorefter jorden hvilte i 6 år,
5. Øster og Vester Dives Ager tægt, bestående af 55 agre, der dyrkedes som Tohøj tægt
6. Roden Vangs tægt, bestående af 34 agre. Her dyrkedes 1. år byg, 2. år rug, 3. år boghvede, hvorefter jorden hvilte i (6 år),
- ? Mellum Vejs Ager, bestående af 23 agre. Her dyrkedes 1. år byg, 2. og 3. år rug, hvorefter jorden hvilte i 4 år
- ? Lang Kløv Kile, bestående af 29 agre. Her dyrkedes 1. år byg, 2. år rug, 3. år boghvede, hvorefter jorden hvilte i 6 år
7. Kløv tægt, bestående af 53 agre, der dyrkedes som Lang Kløv Kile
- ? Hede Ager, bestående af 25 agre ond rugjord. Her dyrkedes 1. år byg, 2. år rug, 3. år boghvede, hvorefter jorden hvilte i 6 år samt
- En flænge jord norden for Peder Nielsens gård, bestående af 22 agre. Her dyrkedes 1. og 2. år havre, hvorefter jorden hvilte i 5 år.

Vest og syd for Peder Nielsen Bruun's gård lå der et dige, som i 1662 siges at have dannet skel til noget jord kaldet Kirkeager.

I 1661 såede Ovtrup by i ovennævnte tægter 15 $\frac{1}{2}$ td. rug, 7 $\frac{3}{4}$ td. byg, 2 td. havre og $\frac{1}{4}$ td. boghvede.

Peder Nielsen Bruun og Apelone Nielsdatter får mindst 2 børn:

1. **Niels Pedersen Bruun**, født ca. 1666
2. En datter, hvis fødselsår og navn er ukendt.

Lørdag den 7 sep. 1667 er Peder Nielsen Bruun en af ottemændene (8 udpegede retsvidner) på Vester Horne Herreds ting. Tingstedet har formentlig ligget i Rottarp sydøst for Ovtrup. På den tid bredte heden sit lyngtæppe over tingstedets nærmeste omgivelser. Selve tingstedet lå indtil omkring dette tidspunkt stadig i det fri, under åben himmel. Det bestod af 4 bjælker, kaldet tingstokkene, anbragt i en firkant over nogle store sten. På stokkene sad fogden, skriveren og ottemændene. Uden for stokkene stod tilhørerne.

Tinget startede med at ottemændene blev taget i ed. Derefter måtte den, der var tiltalt, skulle vidne eller lade tinglæse, træde inden for tingstokkene og "stå for tings dom".

Til tingets udstyr hørte en galge, en skampæl (gabestok) og et sted, hvor man brændte troldfolk.

Tinget havde sit arkiv i Ovtrup kirke, hvor der til tider også blev holdt gudstjeneste før tingets begyndelse.

Herredets faste tingdag er på denne tid lørdag.

Allerede lørdag den 5.okt. 1667 er Peder Nielsen Bruun igen på tinge, denne gang for at stå for tings dom. Her "gaff han til kiende, at han haffuer standen her inden tinge i tre tingdage og tilbøden og opsagt det børnegoed (arv), som Berget Nielsdatter er tilfalden efter hendes salig fader Niels Christensen Brun af Torbøl". Berget Niels datter er nået til skels år og alder, og hun får nu sin arv, som Peder Nielsen Bruun har haft i sin varetægt, udbetalt med renter. De, der skal modtage arven på hendes vegne, er hendes morbrødre Christen Nielsen i Skyhede, Niels Nielsen i Ovtrup og Peder Nielsen i Torbøl.

Lørdag den 6.maj 1676 er både Peder Nielsen Bruun og Apelone Niels datter på tinge, nu måske i et simpelt opbygget tinghus, for at vidne i en sag mod Eske Christensen, der har overtaget fæstet af Niels Christensen Bruun's bol i Torbøl.

De vidner "med opholden finger og ed" at de kan mindes, at der i over tyve år årligt er blevet betalt 3 skæpper rug af bolet i jordskyld til gården Nørgård i Torbøl. Apelone Niels datter vidner desuden, at i de 12 år hun selv har boet på bolet, har hun og hendes mand årligt betalt de 3 skæpper rug i jordskyld til Nørgård.

På tinget lørdag den 2.september samme år giver Peder Knudsen i Ovtrup og Christen Nielsen i Torbøl varsel til Christen Nielsen i Skyhede - på Peder Nielsen i Ovtrups vegne - for "hvad han skyldig er efter obligations indhold".

I 1680 er Apelone Nielsdatter's datter Berte Nielsdatter tjenestepige hos Apelone's bror i Ovtrup Niels Nielsen. Han er fæster på præstens annexgård.

Niels Nielsen dør i 1682. I den anledning møder familiens medlemmer op på tinge for at give afkald på at modtage arv efter den afdøde. Iffuer Joensen i Gammelgaarde møder op på sin moder Maren salig Niels Nielsens enkes vegne og modtager afkald fra

- Christen Nielsen i Skyhede på egne og søster Maren salig Jes Madsen af Tang's vegne
- Peder Nielsen i Torbøl på egne og moder Karen salig Niels Madsen af Torbøl's vegne
- Peder Nielsen i Ovtrup på sin hustru Apelone Niels datter's vegne.

Året efter nævnes ved opgørelsen af komsumptions- og familie-skatten Peder Bruun i Ovtrup, der for sin datter skal betale 8 mk. i skat.

Sagen om betaling af jordskyld, der blev behandlet på tinget i 1676, er tilsyneladende endnu ikke afsluttet i 1684. Dette år møder Jens Nielsen i Torbøl og Peder Nielsen i Ovtrup nemlig op på tinge og erklærer under ed, at de har læst den af herredsfogdens underskrevne stævning vedrørende 3 skæpper korn jordskyld for både Eske Christensen i Torbøl og for præsten i Lunde præstegård.

I begyndelsen af 1680'erne har kronen overdraget sin part af gård nr. V til Laurids Belou/Laurids Belous børn. Det ene af børnene bliver gift med herremanden Jørgen Arenfeld på Rugård, der derpå overtager gården. Ved opgørelsen af kop- og kvægskatten nævnes

	<u>Kop- og kvægskat</u>
• i 1685	
Jørgen Arenfelds tiener:	
Peder Brun i Ovtrup	3 mk.
- hans hustru	3 mk.
- 1 datter	1 mk. 8 sk.
- 2 plag	1 mk.
- 1 koe	1 mk.
- 1 ungnødskvie	6 sk.
- 1 får	2 sk.
I alt	1 rd. 4 mk.
• i 1686	
Jørgen Arenfelds tiener:	
Peder Brun og hustru i Ovtrup	1 rd.
- 1 datter	1 mk. 8 sk.
- 2 hopper under 3 år	1 mk.
- 2 nødder	2 mk.
- 2 får	4 sk.
I alt	1 Rd. 4 mk.12 sk.

• i 1687	<u>Kop- og kvægskat</u>
Jørgen Arenfelds tiener:	
Peder Nielsen og hustru i Ovtrup	6 mk.
- 2 plag	1 mk.
- 1 koe	1 mk.
- 1 ungnød	6 sk.
- 2 får	4 sk.
I alt	1 Rd. 2 mk.10 sk.
• i 1688	
Peder Nielsen i Ovtrup	3 mk.
- 1 datter	1 mk. 8 sk.
- 1 ildsted	2 mk.
I alt	1 Rd. 0 mk. 8 sk.

Den nye ejer giver i 1690 varsel til blandt andre Peder Nielsen i Ovtrup for restance. Det kan skyldes, at det netop i disse år er hårde tider, også for befolkningen i Ovtrup sogn. Kun få gårdmænd har råd til at betale de stigende skatter, endsige holde en tjenestekarl.

Både i 1690 og i 1692 nævnes som ottemand Niels Pedersen i Ovtrup, måske Peder Nielsen Bruun's søn, ane nr. 312.

Sidste gang Peder Nielsen Bruun omtales i tingbogen er som ottemand lørdag den 22.jan. 1692.

Sønnen Niels Pedersen Bruun (ane nr. 312) gifter sig omkring 1694 med Ellen Madsdatter (ane nr. 313). De bosætter sig i Varde.

Hans afløser som fæster af gård nr. V bliver Tøste Andersen, der første gang omtales som sådan i 1700.

Oversigt over kildemateriale.

1.	Ovtrup sogn i Vester Horne herred,
af H.K.Kristensen	1933-1935
2.	Vester Horne herred. Tingbøger	1613-1706
3.	Riberhus amt. Konsumtions-, Familie-
og folkeskatsregnskab	1680-1683
4.	Christian V's matrikel. Vester Horne
herred, Riberhus amt. Markbøger	1683
5.	Riberhus amt. Ekstraskatteregnskaber.
Påbudet kop- og kvægskat	1686
6.	Riberhus amt. Kop- og kvægskatteregnskab	1685-1688

I det følgende refererer tallene i () til ovennævnte kilde-
materiale-numre.

Kildemateriale.**Vedrørende Peder Nielsen Bruun indtil 1663.**

(2) Vester Horne herreds tingbøger:

1613, Løffuerdagen den 10. jul.: (omtales) - Christen Nielsen Vige i Outtrup.

(Far til efterfølgende Niels Christensen ?).

1635, Løffuerdagen den 18. apr.: (Mødte) Niels Christensen (Vige ?) i Outtrup og Dorthe Christensdtr. ib. på egne og deres søster Mette Christensdtr.'s vegne - vedrørende den arv, der er dem tilfalden efter deres sal. broder Niels Christensen. - Arv blev tilstået Maren Christensdtr. som sal. Niels Christensen havde belægget.

(Niels Christensen fæster på gård nr. V fra ca. 1620 til ca. 1640).

(1) Ovtrup sogns historie:

Om gård nr. II i Ovtrup by berettes blandt andet:

1662 tog Jeppe Jepsen i Rottarp tingsvidne på, at N. Graffuersen og P. Knudsen har lige så meget jord til deres gård, som deres formand før dem har haft, og at der langs vejen stod et dige, som nu er nederjævnet, det var vesten og sønden den nordligste gård, som Per Nissen (skal være Nielsen) har i fæste. De vidste ikke, om den omtvistede jord var kirkejord, men den havde været kaldt Kirkeager.

Vedrørende Apelone Nielsdatter indtil 1663.

(1)Ovtrup sogns historie:

Om gård nr. IV i Torbøl berettes blandt andet:

Fra meget gammel tid havde præsten et lille bol som mensalgods i Torbøl, det lå "til hans bord" (til hans underholdning). Sidst i 1500-tallet synes Jørgen Clausen at have boet her, senere Jens Thuesen, C. Jensen Brun, 1631 Niels Christensen Brun.

I 1661 var beboeren Abelone Nielsdtr., hvis udsæd var ½ td. rug og 2 skp. byg.

I 1664 var beboeren Chr. Eskesen (fejlskrivning, skal være Eske Christensen ?), hvis landbrug bestod af en toft ved huset og nogle agre i marken.

(2)Vester Horne herreds tingbøger:

Om Apelone Nielsdtr.'s første mand Niels Christensen Brun findes blandt andet følgende oplysninger:

1621,Løffuerdagen den 16.jun.: Karen Nielsdatter, fød i Tourbøll i dag for tings dom tog Niels Christensen i hand, gaff hannem fulde medgift hiendis fader Niels Jensen i Tourbøll en fuld tryg affkalde for all de (rett) hun er arffueligen tilfalden efter hiendis sal. moder Maren Nielskone af Toerbøll, och gjorde forn. Niels Christensen Niels Jensen en fulde tryg affkald for forn. arffue huilken Karen Nielsdatter och som sielff i dag samttycket for - .

1621,Løffuerdagen den 15.sep.: Niels Christensen i Thourbøll i dag for dom loffuet att Peder Christensen, hans hustrus broder, skulle haffue den kamer som nu findes paa sønder side paa hans feangell e(-)dem hand er enlig och ugift och skicker sig well som Niels Christensen skull hold hannem ferdig och dersom Peder Christensen will byge sig en udst(off) paa - - skulle den were hannem frit for - -, Peder Christensen fød i Thourbøll - hans suoger Niels Christensen i Thourbøll tryg affkald efter hans fader och moder Christen Jensen i Thourbøll, Maren Christensdatter ib., udi lige maade gjorde Mads Pedersen i Thourbøll Niels Christensen affkald paa Buold Christensdatter och Kirsten Christensdatters wegne. Niels Christensen i Thourbøll loffuer hans hustrus søstre Buold och Kirsten Christensdatter i Thourbøll skulle haffue fri huskiell i den boelleg - hand iboer med ilding och sammest- e(-)dem di war ugiffet och skicket dem well.

Niels Christensen windet, Mads Pedersen tog windet.

1646,Løffuerdagen den 8.aug.: Niels Christensen i Torbøl och Thyre Nielskone ib. windet - .

(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

1651, Løffuerdagen den 1.mar.: Niels Christensen i Torbøl i dag for domb lod lese och paaskriffue et register (skifterregistrering) liudendes ord for ord som følger:

Anno 1651 den 13. januar war vi effterskreffne Niels Madsen i Torbøl, Graffuers Nielsen, Niels Mortensen, Christen Nielsen och Niels Jessen ib. udi Niels Christensens boe her samme steds, och der, da saa war rette tredings dag effter hans s(al.) hustru Tyrre Nielskone aff Torbøl, registreret och wurd. alle forn. Niels Christensens god och gods, creter saavel som indgielid och udgielid och det i saa maader som følger:

Først ehn brunblisset gilden for 24 sletdaller,

1 brunstiernet hest for 21 sletdaller,

1 suart hiut ku for 7 Sl.dr,

noch 1 suart huit ku for 7 sdl.,

1 graa huit ku wurderet for 6 Sl.dl.,

femb faar for 2 Sl.dl.2 sk.,

femb lamb for penge 7½ mk.,

1 galt fauer for 3 mk.,

1 ege kiest for 1 dlr. 2 sk.,

1 fyerkiste for 1 sl.dl., 2 mk.,

1 skriin 1 sl.dl.,

noch 1 skriin 4 mk.,

1 egekiest for 3 mk.,

1 førskab for 1 dlr.,

1 fyr och 1 skamell den post 3 mk.,

1 skyffue och 1 trend skamel 3 mk.,

1 stuell for 20 sk.,

3 gamell stoel tou spande for 1 mk.,

1 kiell och 2 piber 6 dlr. 2 mk.,

1 kiell for 4 sld.,

1 liden kiell for 1 sld.2 mk.,

ehn anden liden kiell for 2 mk.,

1 kobergryde for 5 mk.,

2 gamell mesing kiel for 2 mk.,

3 gamell tinfad for 2 mk.,

1 smørkrus trej smaa creter 4 pundkrus noch 2 smaa tinre--cher),

2 smaa tinkope for 2 mk.,

3 gamell tinfad for 2 mk.,

1 gamell tønd och 1 fiering for 1 mk.,

2 gamell tønder, 2 smaa bøter och 1 liden balle 1 mk.4 sk.,

tou smaa gamell kaer for 1 mk., 2 kierner och 2 gamell striper for 1 mk., 2 trou for 2 sk.,

1 gamell besmer for 4sk.,

1 p(ergam) - - 2 mk.,

1 gamell graae dyne tou gamell - -, tou tønd sengkleder, 1 gamell hoffueddyne sat for 4 sld.,

1 gamell seng med 1 dyne och 1 dynevaar och tou gamell hø(1)kleder for 3½ sd.,

(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

tou hønder for 3 mk.,
noch 2 hønder for 3 mk.,
noch 3 alen waedmeell 5 mk.4 sk.,
tou for 2 mk.,
3 pund garn 5 mk.,
1 pd. blaaer 18 sk.,
1 gamell stykkiest for 8 sk.,
en wogn med tou gamell (leirer) och wognkorffue, noen gamell
puder, tou kobell--,
1 gamel l(ass) for 10 mk.,
noch 1 gamell wag--,
ehn par gamel haffuer och tou gamell leier for 1 sld.,
1 gamell plou med sin behørings for 4 mk.,
utersken roug i laden - 2 tønder huer tønd 5 dlr., er 10 dlr.
slet, utersken biug 2 tønder - skepe 2 mk. - ehr 5 sld. 3 mk.,
utersken hager 3 tønder er 3 sld. 8 sk., 2 skepe roug paa loffte -
skepe 2 mk. - er 1 daller, 2 skepe biug - 3 mk., noch 1 ørte roug
3 sdl., 4 skepe blandkorn for 3 mk.

Quindekleder:

En gamell kap for 3 sdl.,
1 skiørt aff f(em)b skafft for 3 sdl.,
1 trøje aff fembskafft for 3 sdl.,
ehn forklede aff (faden) for mk.,
1 brun kledeskiørt for 3 sdl.,
1 suart kledetrøje for 3 sdl.,
1 (huerses) skiørt for --,
1-- skiørt for 8 mk.,
1 blaa waedmels skiørt for --,
1 (andes)blaa (huerses) skiørt for 2 mk.,
1 brun skiørt for 20 sk.,
1 rød waedmeels skiørt for 2 mk.,
shindkiortel for 4 mk.,
1 waedmeels forklede for 12 sk.,
1 waedmeels biør for 2 km.,
1 bommesie forklede for 12 sk.,
1 snørliff aff fembskab for 2 mk.,
1 snørliff aff bommesie for 3 sk.,
maller och noell dertil for 6½ mk.,
1 suart fløjlsue for 3 mk.,
1 suart kledesue for 3 mk.,
1 schiendug for 1 mk.,
2 feed duge for 2 mk.,
tou blaargarns oxleder for 1 mk.,
2 andre oxleder 20 sk.,
ehn blaargarns serk for 2 mk.,
3 halskleder for 1 mk.,
1 halsklede och hue for 8 sk.,
hue och halskleder, handklaper och hoffuedkleder for 2 mk.,
1 suart kledetrøje med 16 sølknape udi sat for 9 mk.,
ehn gamell suart kledetrøje for 2 mk.,

(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

1 gamell waedmeelstrøje 2 mk.,
1 par waedmeels boxer for 1 mk.,
1 suart filthat 1 mk.,
1 kraffue for 1 mk.,
1 gamell røe rijskiørt 20 sk.,
3 noch for 2 mk.,
noch 1 hiølle och 3 segell for 20 sk.,
1 spand och 1 ox for 1 mk.,
ehn nauer, 1 spegebom och ehn s(aa)ur 3 sk.,
1 klou och en k-- och 2 kellringe for 2 mk.,
1 hiullerech for 3 mk.,
nogen gamell løb for 1 mk.,
1 skep for 1 mk.,
1 rest 4 sk.,.
1 lysstage for 10 sk.,.
kander, tallerkner, faed och en brøkorffue 2 mk.,
1 b(au)reb och 2 ty(rer) for 8 sk.,
suiff skeper roug i møuds l(aede) for 1 daller,
8 skeper --, ehn kiorffue (loude) for 6 Sdl.,
Tillstanden Niels Sørensen i Kolle ehn breff paa 1 Rdl.,
Christen Pedersen i Kolle en breff paa 3 sdl.,
Christen Nissen i Reffsgd. werd et breff paa 10sdl.,
Peder Hansen i Outrup ehn breff paa 10 mk.,
Maren Nisskone i Viborg et breff fier sdl.,
Jep Nissen i Wiborg et bref paa 3 sdl.,
Niels Jessen i Torbøl et breff 20 sdl.,
Niels Jessens it andet breff paa 9 sdl.,
Graffuers Nielsen i Torbøl et breff paa 8 sdl.2 mk.,
noch Graffuers Nielsen it breff paa 10 sdl.,
Graffuers Nielsen it andet breff paa 9 sdl.,
Tomis Hansen i Outrup it breff paa 6 sdl.,
Jørgen Michelsen i Deirup ett breff paa 2 sdl.,
Christen Brixsen af Allerslev ett breff paa 2 sdl.,
Niels Jepsen paa Tamis Hansen it breff 1 sdl.,
Grauers Nielsen i Løfffgaarde it breff paa 2 sdl.4 sk.,
Eske Hansen i Allersleff it breff paa 1 sdl.,

Gild sum ingen breff paa Aplon Sørensen i Løfffgaarde - se-- Christen Nielsens i Torbøl - 5 sdl. der haffe hende i pandt for ehn quinde skiørt aff groff grøn och ehn forklede:

Aff andet sye(c)he tøj, oldeur, sølffknap, ehn staalgryde, och trej till gjorde, revuer skind och ehn dregels sengklede, noch 1 skp. riuger frø -, derfor ehr udi pandt ehn tindfad: Maren Olluffsdatter udi Wrads 5 mk., derfor i pandt en kledetrøje, Peder Nyland i Weiers 4 sdl., derfor i pandt 2 sølffskier.

Summa summarum boens formue och tillstandendes giæld 302 sletpenge. Noch her foruden ehr Jep Nielsen i Vitarp skyldig hertill boen 6 sdl.

(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

Buoet skyldig giæld,
Niels Nielsen i Torbøll 2 mk.
ringer 4 sk.,
Søren Lambertsen i Gamellgaard for ehn ligekest at giøre 2 mk.,
for graffuen at kaste 1 mk.,
soldatpenge 2 mk.2 sk.,
kongtiende, roug och frøkorn 2 mk.,
biug trej fierdingkar 18 sk.,
herfor -- penning 5 sk.,
hans sallig hustrus begraffuelse bekostning 20 sdl.,
noch fogdens regtighed ehn rixdaler,
Niels Mortensen i Torbøl 20 mk.,
Olaff Lauritsen 2 mk.

Summa paa boen skyldig giæld beløber penge 24 sdl.3 mk.. Naar udgiæld bliffuer betaldt aff boens formue och tillstandendes giæld saa bliffe beholden till skifft och dieling imellemb forn. Niels Christensen och hans med arffuinger goede och goeds for penge 277 sdl.2 mk.15 sk..

Inden befant Jep Nielsen i Viborg och wehre skyldig her till boen penge 6 sdl., er saa till hoebe 283 sdl.2 mk.15 sk., och bleff ald hiør och halmb formuens tillforskr. --de och ude føde, at alting saaledes udi forskreffne Niels Christensens boe till rette tredingsdags effter hans s(al.) hustrus dødelig aff ehr registreret, wurderet och licodert effter som forskreffuit suarer och wiider wi forskreffne mend med woris -- war her under trøgt aller med egne hender underskreffne - - -.

Som den registrering indeholdt fremblagde - warsell sedell liudendes som følger: Henrich Jensen, skriffuer landstingshører udi Nøring land giøre witterligt att her effter guds b(iued) 1651 den 15. januari paa Wiborg landtsting war skicket Christen Mogensen och Werner Christensen i Wiborg som her i dag steffnet och warsell gaff Tyrre Nielskone aff Torbøll hendis arffuinger nemlig Kiersten Christensdatter och Buold Christensdatter barnefød i Torbøll med dieris louvørge huad heller di ehr inden eller uden lands for registrerings och wurderings winde som Niels Christensen Bruun i Torbøll agter till Wester Herrids ting paa løfferdag førstkommendes sex ugger, 7-8 och 9 ugger att wille tage besked paa huis goed och goeds och formuer som ovn.

Niels Christensen och Tyrre Nielskone haffde den tid ued døden affgik saauell som huis indgiæld och udgiæld som effter hinded i dødelig affgang befindis om di well haffue der noget till och suare, (m Enius 20) testemonime, som den warsellsedell bemeldt, hindet Christen Nielsen och Per Nielsen i Torbøl med opragte finger och eed at di paa fredag nest forleden war 8 dage gaff Laurits Jensen i Prestbøl warsell for husdør och boepel udi lige maade gaffue di Boeld Christensdatter, nuwierendis forn. Prestbøll, warsell med hindis louge for -- for dette registning forn. Niels Christensen wed tingswinde i dag her til forn. ting agtede at tage besked, och stod forn. wurderingsmend Niels Madsen

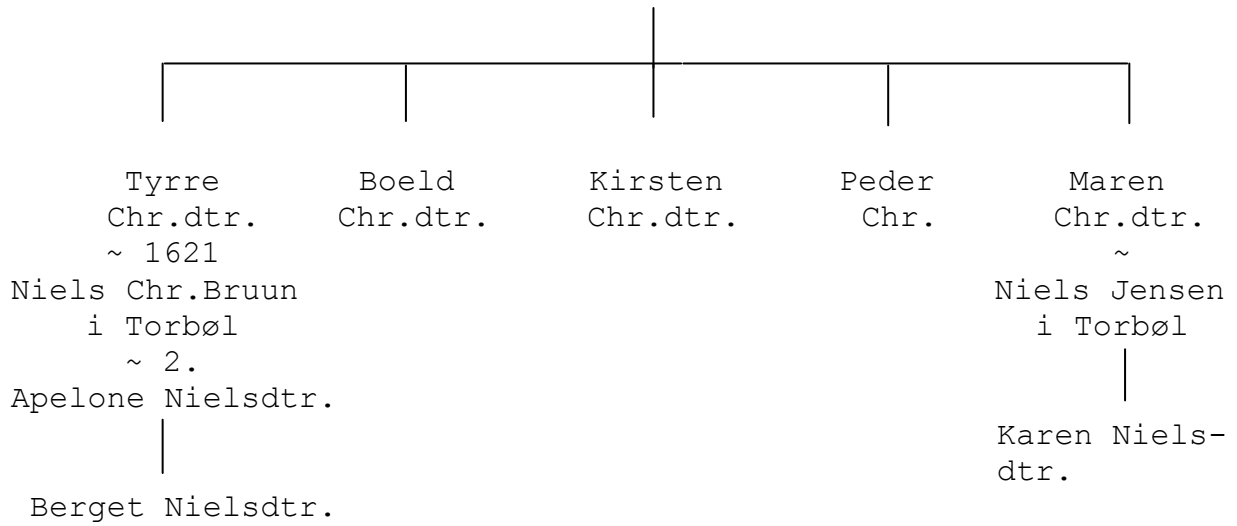
(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

, Graffuers Nielsen, Niels Mortensen, Niels Jensen och Christen Nielsen - i dag for domb och rett och med dieris eed och opragte finger bekræftede dette forn. registrering saa at were shed och gjort udi all sandhed i alle maader som bemelte ehr, och war forn. Lauridts Jessen Prestbøll med Niels Christensen til wedermaals ting dette registrering wed tings winde bleff indtaguett. Niels Christensen tog winde Torbøl, Lauridts Jessen Prestbøl gip-.

1662, Løffuerdagen 19.juli For tings dom stod Thomas Tøstesen i Kastkier - - . Registrering - - Udgiæld skyldig til Niels bruns kone i Torbøll - - rytter bemeldte Hans Christensens løn 10 Sdr.

Familieoversigt, gård nr. IV i Torbøl

Christen Jensen Brun ~ Maren Christensdatter
i Torbøl

Vedrørende Peder Nielsen Bruun og Apelone Nielsdatter efter 1663.

(1)Ovtrup sogns historie:

Om gård nr.V, senere matrikel nr.2, berettes blandt andet:

Denne gård lå nordligst i den gamle Ovtrup by og har nok fra meget gamle tider hørt under kirken. I denne fjerne tid må den være blevet delt mellem Ovtrup kirke, præst og Ribebisp. Matriklen af 1661 siger nemlig, at den ejes af Riberhus, præsten og kirken. Dette samejerforhold forklarer man lettest ved at antage, at kronen ved reformationen har overtaget bispens part sammen med det øvrige bispegods.

Af landgilden fik Riberhus 1 svin, præsten 5 skæpper byg, Ovtrup kirke ½ ørte (5 skp.) rug og ½ ørte (6 skp.) byg. Hk. 2400 (2 td. og 4 skp.). 1617 nævnes en Mads Pedersen, som vist har boet her. 1622 og senere var N.Christensen fæster. 1630 kaldes han N.C.Vige. Skønt det var ulovligt for en fæster, drev han studehandel og måtte derfor bøde 10 Rd. -

Chr. Christensen, der boede her 1648, nægtede at betale præstens part af landgilden, men dømtes til det, da præsten ved sine bøger beviste, at landgilde var betalt til embedet gennem 90 år.

1662 er Peder Nielsen fæster.

Først i 1680erne har kronen overdraget sin part til Jørgen Arenfeld, Rugaard. Og herefter opfører herremændene sig, som om de ejer hele gården. Præstens og kirkens ejendomsret bliver dem frarøvet. De måtte nøjes med, at det anføres, at gården skal svare en afgift til dem. Herremanden kunne nu, idet han gav sig ud for at være ejer, forhøje sin part af landgilden, hvorimod de andres blev uforandret som en afgift "af Arilds tid". 1688 får den Hk. 2600 (angives dens størrelse til 2 td. og 6 skp.).

I 1700 er fæsteren Tøste Andersen, ligeledes 1710.

1743 og 1760 er fæsteren Jens Tøstesen.

Ved en auktion i 1760 købte han gården for 187 Rd., og denne gård blev således en af de første, der gik over i og vedblev at være i selveje.

(2)Vester Horne herreds tingbøger:

1667,Løffuerdag den 7.sep. (Side 85).

Ottemænd: (Blandt andre) Peder Nielsen i Outtrup.

1667,Løffuerdag den 5.okt.(Side 87).

For tings dom stod Peder Nielsen i Outtrup och gaff til kiende at han haffuer stande her inden tinge i trej tingdag och tilbøden och opsagt det børne goed (arv) som Berget Nielsdatter er tilfalden efter hendes sal. fader Niels Christensen brun af Torbøll, efter registrings formelding hendes moder broder Christen Nielsen i Skyhee, Niels Nielsen i Outtrup och Peder Nielsen i Torbøll att annamme og til sig tage. Efter som hun er hendes 15 aar eed efter registrings formelding, hvorfor det er i dag loulig hannems fierde ting att hand opsiger och tillbiuder forn. Christen Nielsen, Niels Nielsen och Peder Nielsen forn. Berget Nielsdatters goed att till sig tage och h--: derfor at quitthere efter som han ikke sig

(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

dermed vill befatte eller svare til nogen rente efter dags, og war tings vinde begierendes, hiemplet Mads Nielsen i Outtrup och Knud Nielsen ibd. met opholden finger och eed att di i dag --- nest forleden gaff forn. Christen Nielsen, Niels Nielsen och Peder Nielsen loulig varsell till i dag for dette tillbuds vinde och opsigelse i dag att tage beshed, samme dag gaff di Berget Nielsdatter loulig varsell met hendis louværgen for dette i dag att tage beshed.

(1)Ovtrup sogns historie:

Vedrørende Ovtrup bys jorder:

Ovtrup havde 8 tægter:

- Oven bys tægt, 61 agre, 1.byg, 2. og 3. rug, hvile 4 år.
- Mark (?) tægt, 27, ligeledes.
- Ulvs tægt, 29, ligeledes.
- Tohøj tægt, 36, 1.byg, 2.rug, 3.havre, hvile 6 år.
- Ø. og V.Dives Ager tægt, 55, ligeledes.
- Roden Vangs tægt, 34, 1.byg, 2.rug, 3.boghvede.
Mellum Vejs ager, 23, 1.byg, 2. og 3.rug, hvile 4 år.
- Lang Kløv kile, 29, 1.byg, 2.rug, 3.boghvede, hvile 6 år.
- Kløv tægt, 53 agre, ligeledes. Hede ager, 25, ond rugjord, 1.byg, 2.rug, 3.havre, hvile 6 år. Desuden var der "en flænge jord norden for Peder Nielsens gård", 22 agre, 1. og 2.havre, hvile 5 år.

(2)Vester Horne herreds tingbøger:

1676,Løffuerdag den 6.maj (side 20).

For tings domb stod Christen Nielsen i Torbøll och Jens Nielsen ib. och wind med opholden fonger och eed:

at di i dag 8 dage gaff Eske Christensen i Torbøll loulig warsell for hans dør och boepel for winder och forsiun och for spørgsmål och det med 14 dage, 3, 4, 5 och sex ugers warsell til Vester Herridsting Nørherrids ting til forn. tider att tage besked. I lige maade gaff di och hederlig och wellaerdt mand her Niels Lauridsen, sogneprest till Lund och Outtrup sogn om hand will haffue der noget till att suare lige warsell, saauel komb att winde Peder Nielsen i Outtrup och Apelone Nielsdatter och Niels Nielsen i forn. Outtrup och wind med opholden finger och eed att di kand mindis offuer tyffue aar der ehr det dennem witterlig i sandhed att der haffuer aarlig aargangre trej skipper roug aff den nering Esche Christensen nu paaboer, och till den Nørgaard i Torbøll som Niels Jessen och Kirsten Nielskone paaboer, som kaldis jordskyld. Ydermere wond Appelone Nielsdatter met lige sandhed at hun haffue boet paa den boell i Torbøl udi tholff aar. daa haffuer hindis mand och hinder aarlig betaldt till dend Nørgaard i Torbøl trej skipper roug som kaldes jordskyld. - Endnu fremb komb Lass Eshesen i Lundager och wind met opholden finger och eed att hand kand mindis udi thredeue aar och meere daa haffuer di mend som haffue boed hued den nering i Torbøll som Esche Christensen paaboer aarlig udgiffuet 3 skp. roug till den Nørgaard som anworden er och

(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

kaldes jordskyld. Noch fremb komb Kirsten Nielsdatter och Anne Nielsdatter fød i Torbøll och wind med opholden finger och eed att di kand mindis udi 10 aar daa haffuer Eske Christensen aarligen ydet di trej skippe roug jordskyld till Niels Jessens och Kirsten Nielskone ind till Nørgaard huer aar han er ophold der.

1676, Løffuerdag den 2.sep.: Peder Knudsen i Outtrup og Christen Nielsen i Torbøl gav varsel til Christen Nielsen i Skyhede, for dom paa Peder Nielsen i Outtrup hans vegne, for hvad han skyldig er efter obligations indhold -.

(1)Ovtrup sogns historie:

Vedrørende afgifter til kirken:

I 1681 var afgifterne (sjælegiften) for Ovtrup (gård) V ½ Ørte rug og 1 Ørte byg.

(2)Vester Horne herreds tingbøger:

Vedrørende arveafkald:

1682, Løffuerdag den 8.apr.:

For retten fremb komb Christen Nielsen i Skyhee paa sin egen wegne och paa sin søster Maren sal. Jes Madsens effter latte af Tang hindis wegne. Peder Nielsen i Torbøll paa sin egne saa och paa sin moder Karen sal. Niels Madsens af Torbøll hindis wegne. Peder Nielsen i Outtrup paa sin hustru Appelone Nielsdatter hindis wegne; och tog Iffuer Joensen i Gammelgaarde i haand, og gaff hannem paa sin moder Maren sal. Niels Nielsens effter latte aff Outrup hindis wegne en fuldkommen trøg og uigien kaldendis afkald, føde och uføde, for allt huis de arfueligen kand wehre tilfalden og berettiget effter bemeldte sallig Niels Nielsen af Outtrup, dett wehre sig udi sølff og rede penge, boe og boeskab, korn og korensede, heste og creatur, rørendis og urørendis inted undtagen i nogen maader wed huad nafn eller tittel det kaldt er eller met neffnis kand og kiendis sig for. Christen Nielsen i Skyhee paa sin egne och Maren s. Jess Madsens wegne. Peder Nielsen i Torbøll paa sin egen (og) moders wegne. Peder Nielsen i Outtrup paa sin hustru Appelon Nielsdatters wegne for dennem och dieris arffuinger ingen ydermere lod deel eller rettning at haffue till nogen widere arffue eller kraff effter bemeltte dieris sal. søn och broder Niels Nielsen af Outtrup at kreffue eller kreffue lod etter denne dag. Med(ens) derfor och haffue opboren af Maren sal. Niels Nielsens rede penge och -- waart och nøjachtig betalling saa di tacket hinder got for goed batalling richtig rette och deeling och for nøjachtig afklaring i alle maader effterdags widere till.

Vedrørende stævning om jordskyld:

1684, Løffuerdag den 28.jun. (side 37)

For retten frembkom Jens Nielsen i Torbøll och Peder Nielsen i Outtrup och afwonde met opholden finger och eed at di i dag 8 dage lest herridsfougens underskreffne steffning de dato den 19.juni sidst afwigte:

(2)Vester Horne herreds tingbøger fortsat:

For Eske Christensen i Torbøll hans dør och boepel saauel och lest den i Lund prestgaard for dieris dør, och gaff Berget Nielsdatter det til kiende om Her Rasmus wil haffue noget dertil at suare, och steffning melder om 3 skipe korn jordskyld som bleff lest och paaskreffuen, Her Rasmus comparert i retten - -, 5 uggers opsettelse.

(3)Riberhus amt. Skatteregnskab:

Consumption 1683.

Outrup, Laurids Belous børns tiener:

Peder Brun

- 1 datter skat 8 Mk.

(4)Markbøger 1683:

Outrup sogn og bye blandt andre:

Peder Nielsen - gård til J. Arenfeldt.

(5)Riberhus. Ekstraskatteregnskaber:

Riberhus amt, ekstraskatteregnskaber, kop- og qvegschattis beløb allernaadigst paabiuden anno 1686 till første januari oc første marts:

Jørgen Arenfelds tiener. (Side 142a)

	<u>Skat</u>
Outrup: Peder Brun og hustru	- 1 rd
1 daater	- 1 mk 8 sk
2 hopper under 3 aar	- 1 mk
2 niør	- 2 mk
2 faar	- 4 sk
Ialt	- 1 rd 4 mk 12 sk

Riberhus amt, kop- og kvægskat, regnskab 1685-86 med bilag.

Outerup sogn.

Jørgen Arenfelds tiener:

	<u>Skat</u>
Peder Brun i Outrup	- 3 mk
- hans hustru	- 3 mk
- 1 datter	- 1 mk 8 sk
- 2 plag	- 1 mk
- 1 koe	- 1 mk
- 1 ungnødsquie	- 6 sk
- 1 faar	- 2 sk
I alt	- 1 rd 4 mk

Riberhus amt, kop- og kvægskat, regnskab 1687 med bilag.

Outerup sogn (side 113).

(5) Riberhus. Ekstraskatteregnskaber fortsat:

<u>Jørgen Arenfelds tiener i Outrup:</u>		<u>Skat</u>
Peder Nielsen oc hans hustru	-	6 mk
- 2 plag	-	1 mk
- 1 koe	-	1 mk
- 1 ungnød	-	6 sk
- 2 faar	-	4 sk
I alt	-	1 rd 2 mk 10 sk

<u>Riberhus amt, regnskab 1688 med bilag.</u>		<u>Skat</u>
Outrup: Peder Nielsen	-	3 mk
- 1 datter	-	1 mk 8 sk
- 1 ildsted	-	2 mk
I alt	-	1 rd 0 mk 8 sk

(2) Vester Horne herreds tingbøger:

1690, Løffuerdag den 7. feb.: (Gives) varsel til Peder Nielsen i Outrup for restands -.

1690, Løffuerdag den 4. apr.:

Blandt Ottemænd nævnes: - Niels Pedersen i Outtrup -

1692, Løffuerdag den 22. jan.:

Blandt Ottemænd nævnes: Peder Nielsen i Outtrup -.

1692, Løffuerdag den 29. jan.:

Blandt Ottemænd nævnes: Niels Pedersen i Outtrup.

